

КОНВЕНЦІЯ

про колізії законів, які стосуються форми заповітів

ДАТА ПІДПИСАННЯ: 05.10.61 р.

ДАТА ПРИЄДНАННЯ УКРАЇНИ: 17.12.2009 р. (із застереженнями)

Офіційний переклад

Держави, які підписали цю Конвенцію,

бажаючи встановити спільні положення про колізії законів, які стосуються форми заповітів,

вирішили укласти із цією метою Конвенцію та домовилися про такі положення:

Стаття 1

Заповіт є дійсним стосовно форми, якщо його форма відповідає внутрішньому законодавству:

- a) місця, де заповідач його склав, або
- b) громадянства заповідача на момент складення заповіту чи на момент його смерті, або
- c) постійного місця проживання заповідача на момент складення заповіту чи на момент його смерті, або
- d) звичайного місця проживання заповідача на момент складення заповіту чи на момент його смерті, або
- e) настільки, наскільки це стосується нерухомості, - її місцезнаходження.

Для цілей цієї Конвенції, якщо національне законодавство є неуніфікованою системою, закон, який повинен застосовуватись, визначається чинними правилами цієї системи, а за відсутності таких правил - найреальнішим зв'язком, який заповідач мав з будь-яким одним законодавством, яке входить до складу цієї системи.

Визначення того, чи мав заповідач постійне місце проживання в певному місці, регулюється правом цього місця.

Стаття 2

Стаття 1 застосовується до заповітів, які скасовують попередні заповіти.

Таке скасування є також чинним стосовно форми, якщо вона відповідає будь-якому із законів, відповідно до якого скасований заповіт був дійсним згідно зі статтею 1.

Стаття 3

Ця Конвенція не впливає на будь-які чинні або майбутні правові норми Договірних Держав, які визнають заповіти, складені відповідно до формальних вимог закону, іншого, ніж того, який зазначено в попередніх статтях.

Стаття 4

Ця Конвенція застосовується також до форми заповітів, складених двома чи більш ніж двома особами в одному документі.

Стаття 5

Для цілей цієї Конвенції будь-яка норма права, яка обмежує дозволені форми заповітів з огляду на вік, громадянство чи інші особисті якості заповідача, вважається такою, що стосується питань форми. Це саме правило застосовується до вимог, що висуваються до якостей, які повинні мати свідки та які необхідні для дійсності заповітів.

Стаття 6

Застосування колізійних норм, установлених у цій Конвенції, не залежить від будь-якої вимоги взаємності.

Конвенція застосовується, навіть якщо громадянство заінтересованих осіб чи право, що повинно застосовуватися на підставі попередніх статей, не є громадянством чи правом Договірної Держави.

Стаття 7

У застосуванні будь-якого із законів, визнаних цією Конвенцією як застосовні, може бути відмовлено лише тоді, коли воно явно суперечить *ordre public*¹.

¹ Публічний порядок (*фр.*). - Прим. пер.

Стаття 8

Ця Конвенція застосовується в усіх випадках, коли заповідач помирає після набрання нею чинності.

Стаття 9

Кожна Договірна Держава може залишити за собою право, обмежуючи дію третього абзацу статті 1, визначати місце постійного проживання заповідача згідно з *lex fori*².

² Закон суду (*лат.*). - Прим. пер.

Стаття 10

Кожна Договірна Держава може залишити за собою право не визнавати, за винятком визнання за виключних обставин, заповітів, зроблених в усній формі одним з її громадян, який не має іншого громадянства.

Стаття 11

Кожна Договірна Держава може залишити за собою право не визнавати на підставі відповідних положень свого законодавства форм заповітів, складених за кордоном, коли виконуються такі умови:

- a) заповіт є дійсним стосовно форми тільки з огляду на закон, що застосовується лише у зв'язку з місцем, де заповідач склав свій заповіт;
- b) заповідач мав громадянство тієї держави, яка зробила застереження;
- c) заповідач мав постійне місце проживання в зазначеній державі або мав там своє звичайне місце проживання, а також
- d) заповідач помер у державі, іншій, ніж та, в якій він склав свій заповіт.

Це застереження є чинним лише стосовно власності, що знаходиться в державі, яка зробила застереження.

Стаття 12

Кожна Договірна Держава може залишити за собою право виключити застосування цієї Конвенції до будь-яких положень заповіту, які відповідно до її законодавства не належать до питань спадкування.

Стаття 13

Кожна Договірна Держава може залишити за собою право, обмежуючи статтю 8, застосовувати цю Конвенцію лише до заповітів, складених після набрання нею чинності.

Стаття 14

Ця Конвенція відкрита для підписання державами, які були представлені на Дев'ятій сесії Гаазької конференції з міжнародного приватного права.

Вона підлягає ратифікації, і ратифікаційні грамоти здаються на зберігання Міністерству закордонних справ Нідерландів.

Стаття 15

Ця Конвенція набирає чинності на шістдесятитий день після здачі на зберігання третьої ратифікаційної грамоти, зазначеної в другому абзаці статті 14.

Ця Конвенція набирає чинності для кожної держави, яка її підписала та в подальшому ратифікує її, на шістдесятитий день після здачі на зберігання її ратифікаційної грамоти.

Стаття 16

Будь-яка держава, яка не була представлена на Дев'ятій сесії Гаазької конференції з міжнародного приватного права, може приєднатися до цієї Конвенції після набрання нею

чинності відповідно до абзацу першого статті 15. Документ про приєднання здається на зберігання Міністерству закордонних справ Нідерландів.

Конвенція набирає чинності для держави, яка до неї приєднується, на шістдесятій день після здачі на зберігання її документа про приєднання.

Стаття 17

Будь-яка держава під час підписання, ратифікації або приєднання може заявити, що застосування цієї Конвенції поширюється на всі території, за міжнародні відносини яких вона відповідає, чи на одну чи більш ніж одну з них. Така заява набирає чинності в день набрання чинності Конвенцією для відповідної держави.

Будь-коли в подальшому про такі поширення застосування повідомляють Міністерству закордонних справ Нідерландів.

Конвенція набирає чинності для територій, згаданих у такому повідомленні про поширення застосування, на шістдесятій день після повідомлення, зазначеного в попередньому абзаці.

Стаття 18

Будь-яка держава не пізніше моменту ратифікації або приєднання може зробити одне чи більш ніж одне із застережень, зазначених у статтях 9, 10, 11, 12 і 13 цієї Конвенції. Жодне інше застереження не допускається.

Кожна Договірна Держава, повідомляючи про поширення застосування цієї Конвенції відповідно до статті 17, також може зробити одне чи більш ніж одне із зазначених застережень, обмежуючи її дію всіма територіями, зазначеними в повідомленні про поширення застосування, чи деякими з них.

Кожна Договірна Держава будь-коли може відкликати зроблене нею застереження. Про таке відкликання повідомляють Міністерству закордонних справ Нідерландів.

Таке застереження припиняє свою дію на шістдесятій день після повідомлення, зазначеного в попередньому абзаці.

Стаття 19

Ця Конвенція діє протягом п'яти років з дати набрання нею чинності відповідно до першого абзацу статті 15, навіть стосовно держав, які її ратифікували чи приєдналися до неї в подальшому.

За відсутності денонсації дія Конвенції автоматично продовжується кожні п'ять років.

Про будь-яку денонсацію повідомляють Міністерству закордонних справ Нідерландів, принаймні, за шість місяців до закінчення відповідного п'ятирічного строку.

Вона може бути обмежена певними територіями, до яких застосовується ця Конвенція.

Денонсація матиме силу лише для держави, яка повідомила про неї. Для інших Договірних Держав Конвенція залишається чинною.

Стаття 20

Міністерство закордонних справ Нідерландів повідомляє державам, зазначеним у статті 14, і державам, які приєдналися відповідно до статті 16, про таке:

- a) підписання та ратифікації, зазначені в статті 14;
- b) дату, коли ця Конвенція набирає чинності відповідно до першого абзацу статті 15;
- c) приєднання, зазначені в статті 16, та дату набрання ними чинності;
- d) поширення застосування, зазначені в статті 17, та дату набрання ними чинності;
- e) застереження та відкликання застережень, зазначені в статті 18;
- f) денонсації, зазначені в третьому абзаці статті 19.

На посвідчення чого ті, що підписалися нижче, належним чином уповноважені на те, підписали цю Конвенцію.

Учинено в Гаазі 5 жовтня 1961 року французькою та англійською мовами, причому текстові французькою мовою віддається перевага в разі розбіжностей між двома текстами, в одному примірнику, який здається на зберігання до архіву Уряду Нідерландів і засвідчена копія якого надсилається дипломатичними каналами кожній з держав, які були представлені на Дев'ятій сесії Гаазької конференції з міжнародного приватного права.
